

Klimat- och  
näringslivsdepartementet

## **Remiss: Promemorian *Reformering av avfalls- lagstiftningen för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi***

Konsumentverket lämnar följande synpunkter på innehållet i promemorian:

### **Avsnitt 4.4**

För att hushållen ska vara motiverade att göra merarbetet med sortering och att lämna till separat insamling i olika fraktioner krävs att hela kedjan fungerar med hämtning, eventuell efterbehandling och bearbetning till materialåtervinningsråvara och slutligen användning i nya produkter. Om denna kedja inte fungerar utan hushållen blir uppmärksammade på att deras ansträngningar att sortera inte leder till en faktisk miljönytta så riskerar motivationen att förloras.

När det gäller avfallshantering, cirkulär ekonomi och konsumenternas/hushållens roll menar Konsumentverket generellt att lösningarna bör fokusera på att föra mer ansvar till producenterna. Det är de som behöver se till så att produkter fungerar i en cirkulär ekonomi, och går att exempelvis återanvända, reparera och materialåtervinna på ett bra sätt.

### **Avsnitt 8.1**

Tanken är god att varje kommun ska tillhandahålla insamlingssystem för återanvändning av produkter från hushållen, och att hushållen även ska ha möjlighet att kostnadsfritt hämta återanvändbara produkter på en plats som kommunen anvisar. Konsumentverket kan samtidigt se att en sådan modell kräver noggrannhet i den praktiska utformningen för att det ska fungera på ett bra bra sätt.

### **Avsnitt 8.2**

Konsumentverket bedömer att det kan bli pedagogiskt utmanande att förklara den föreslagna avfallssorterings- och insamlingsmodellen för hushållen. För dem bör det vara enklast att sortera avfallet utifrån material, oavsett om det är en förpackning eller något annat. Trots att förpackningsinsamlingen funnits i många år finns det konsumenter som fortfarande uppfattar det hela som

”plast-/metall-/glas-/pappersåtervinning”. Det är nog ingen tvekan om att en sådan insamling är mer intuitiv än att det bara är förpackningar som får lämnas in där. Konsumentverket bedömer att när hushållen felaktigt lämnar in annat än förpackningar i förpackningsinsamlingen, så tror de i de allra flesta fall att de gör rätt och att de gör nytta för miljön.

Konsumentverket delar Naturvårdsverkets bedömning i skrivelsen *Åtgärder för att öka materialåtervinningen av avfall* (sidan 38) om att det förmodligen vore ”... en fördel om även avfall, annat än förpackningar, som inte ska läggas i restavfallet kunde samlas in fastighetsnära tillsammans med förpackningsavfallet. Det skulle antagligen vara svårt att få hushållen att acceptera att de ska sortera ut allt avfall separat i olika materialslag om de inte får lägga avfallet i de kärl för förpackningsavfall som finns på eller vid fastigheten. Om hushållen hänvisas till exempelvis ÅVC för att lämna detta avfall finns en stor risk för att det inte sorteras utan läggs bland övriga sopor i restavfallet”.

Konsumentverket inser att frågan om en rent materialbaserad insamling kontra att hålla isär förpackningar och annat avfall av samma material är komplex. Myndigheten stannar vid att lyfta fram fördelarna för hushållen med fastighetsnära insamling av de nya avfallsfraktionerna tillsammans med förpackningar av samma material. De motiv som läggs fram i promemorian för att hålla isär förpackningar och de föreslagna nya avfallsfraktionerna uppfattar Konsumentverket inte som så övertygande, men det är förstås möjligt att det ändå är den bästa lösningen.

De nya fraktionerna skulle innebära ytterligare förvaringsutmaningar för hushållen, där exempelvis den uttjänta plastdiskborsten och trasiga glasvasen inte längre ska läggas i restavfallet utan sorteras och lämnas i nya fraktioner. Eftersom det handlar om avfall som inte uppstår i större mängder blir det sannolikt inte motiverat för hushållen att lösa sorteringen/förvaringen under diskbänken eller liknande placering där dagens restavfall, förpackningar och matavfall sorteras. Hushållen kommer i stället att behöva ordna någon ny lösning.

### **Avsnitt 8.5**

Konsumentverket delar uppfattningen att det bör införas krav på kommunerna att inrätta system för insamling av det avfall som inte finns krav på att samla in fastighetsnära, och att kraven på de systemen bör utformas så som promemorian beskriver. Kommunerna kan få använda sin kreativitet för att utveckla lösningar utifrån specifika förutsättningar i olika områden och kommunen som helhet.

Som nämndes ovan bedömer Konsumentverket (liksom Naturvårdsverket) att låg tillgänglighet till insamling av de nya fraktionerna skulle göra det svårt att få hushållen att ställa upp på separat utsortering, förvaring, transport och inlämning. Däremot är det en fördel för hushållen om insamling av de nya fraktionerna även finns tillgänglig vid ÅVC, så att de kan lämna ifrån sig sådant sorterat avfall de gånger de har ärende till ÅVC.

### **Avsnitt 16.5.5**

I beskrivningen av konsekvenser för hushåll saknar Konsumentverket konsekvensperspektivet att det avfall som det föreslås ny separat insamling av blir en förvaringsutrymmesfråga för hushållen. Avfallet uppstår redan idag, men hushållen kan enkelt bli av med det i restavfallet. Om det ska samlas in separat behöver hushållen ordna utrymme för förvaring av de nya fraktioner som ska sorteras ut. Ifall dessa fraktioner inte samlas in fastighetsnära behöver förvaringen kunna ske så länge som behövs till dess det blir aktuellt med borttransport till något insamlingsställe. Det blir då på motsvarande sätt som förpackningarna hittills lämnats in vid ÅVC. För många år sedan (2001) lät Konsumentverket göra en kvalitativ studie där hushåll intervjuades om bland annat källsortering/avfallshantering, och där framgick det att en viktig aspekt för hushållen var just förvarings-/utrymmesfrågan. Rapporten från studien fick titeln "Mitt hem är ingen sopstation" just mot den bakgrunden.

---

Detta yttrande har beslutats av avdelningschef Cathrin Lundqvist. I handläggningen har också enhetschef Camilo von Greiff och föredragande utredare Johan Jarelin deltagit.

---

Cathrin Lundqvist  
Beslutande

---

Johan Jarelin  
Föredragande